Odredba o izvajanju predpisov o planiranju fonda plač v letu 1949 in predpisov o kontroli njegovega izvrševanja

Predsednik Gospodarskega sveta vlade FLRJ Boris Kidrič in minister za finance vlade FLRJ Dobrivoje Radosavljević sta podpisala odredbo o izvajanju predpisov o planiranju fonda plač v letu 1949 in predpisov o kontroli njegovega izvrševanja, ki se glasi:

1. Z namenom, da se omogoči sestavljanje zbiralnega (svodnega) plana fonda plač za leto 1949 in zaradi organiziranja kontrole njegovega izvrševanja, bodo gospodarska podjetja zveznega, republiškega in lokalnega pomena, kakor tudi podjetja družbenih organizacij predlagala obvezno po en izvod obrazca Fp 6 sedežu banke, pri katerem imajo svoj račun. Gospodarska podjetja zveznega in republiškega pomena bodo poleg tega predlagala po en izvod omenjenega obrazca tudi planski komisiji okraja (mesta), v čigar območju je dotično podjetje.

2. Izpolnjeni obrazec Fp 6 za tretje tromesečje tekočega leta morajo podjetja poslati pristojnemu sedežu banke oziroma pristojni okrajni (mestni) planski komisiji istočasno kot svojemu operativnemu upravnemu vodstvu, najpozneje pa do 25 julija tekočega leta.

3. Na koncu obrazca Fp 6 bo podjetje začenši z mesecem avgustom t. l. zmanjšalo izkazani fond plač vsakega meseca za znesek neupravičenega prekoračenja fonda glede na dinamični plan vplačil, ki je sestavljen na podlagi odločbe Zvezne planske komisije pov. št. 10.380 z dne 18. junija 1949.

4. Planske komisije in finančni organi bodo takoj pristopili k sestavi zbiralnih (svodnih) planov fonda plač s tem, da bodo morale republiške planske komisije in republiška ministrstva za finance predložiti svoje zbiralne (svodne) plane zvezni planski komisiji oziroma ministrstvu za finance FLRJ najpozneje do 10. avgusta t. l.

5. Banke bodo začenši s 1. avgustom t. l. izplačevale denarna sredstva za mezde in plače samo tistim gospodarskim podjetjem družbenih organizacij, ki jim bodo v določenem roku predložila pravilno sestavljene obrazce Fp 6 (t. j. z zmanjšanjem fonda plač za znesek neupravičenega prekoračenja).

6. Če se v posameznih konkretnih primerih pojavi znatnejša razlika med fondom plač pa predloženem obrazcu Fp 6 in blagajniškim planom, bo banka te razlike podrobno preučila in izdala ukrepe, da se iste odpravijo.

7. Ta odredba dobi veljavo z dnem, ko se objavi v Uradnem listu FLRJ.

Ministrstvo za finance LRS.

Kar največjo pozornost mora posvečati Fronta narodni oblasti. Po delu narodnih oblasti bodo ljudske množice ocenjevale značaj nove Jugoslavije. Danes je več takih primerov, ko zaradi nepravilnih postopkov posameznikov v organih narodne oblasti, zaradi premajhnega nadzorstva višjih organov nad nižjimi, zaradi pojavov samovolje itd. narodne množice v nekaterih krajih občutijo narodno oblast prav nasprotno od tega, kar jim govori Fronta in kar bi oblast v resnici morala biti. Naravno je, da so bile vse te slabosti v začetku nujne, zdaj pa več ne moremo trpeti liberalnega odnosa do teh slabosti

(Iz nalog OF)

Temeljni zakon o kmetijskih zadrugah

(Nadaljevanje in konec)

111. člen

Kdor podre, požge ali kako drugače razdre, uniči ali poškoduje zadružno poslopje, napravo, zgradbo, skladišče blaga ali sploh kakršno koli zadružno premoženje, zato da bi izpodkopal zgraditev socializma na vasi,

se kaznuje z odvzemom prostosti s prisilnim delom in z zaplembo premoženja, v hujših primerih pa s smrtno kaznijo in z zaplembo premoženja.

112. člen

Zadružnik, ki ovira delo zadruge, izpodkopava njeno ureditev ali delovno organizacijo, ali ki na drug način deluje v škodo zadruge zato, da bi zadrugo uničil,

se kaznuje s poboljševalnim delom ali odvzemom prostosti, če ima dejanje hujše posledice pa z odvzemom prostosti s prisilnim delom in z zaplembo premoženja.

113. člen

Kdor s propagando, s prenašanjem izmišljenih novic ali z grožnjami ovira ali preprečuje pristop h kmetijski zadrugi,

se kaznuje z odvzemom prostosti, v hujših primerih pa z odvzemom prostosti s prisilnim delom in z zaplembo premoženja.

114. člen

Kdor nasilno ali z grožnjami priganja k izstopu iz zadruge,

se kaznuje z odvzemom prostosti s prisilnim delom do petih let, v hujših primerih pa lahko tudi z zaplembo premoženja.

115. člen

Kdor nasilno ali z grožnjami priganja k pristopu k zadrugi ali kako drugače hudo krši načelo prostovoljnosti,

se kaznuje s poboljševalnim delom ali z odvzemom prostosti do enega leta.

116. člen

Kdor iz kakršnega koli naslova izroči ali sprejme v posest ali v imetje kakšno nepremičnino brez prejšnje privolitve izvršilnega odbora okrajnega oziroma mestnega (rajonskega) ljudskega odbora, na katerega območju je ta nepremičnina.

se kaznuje s poboljševalnim delom ali z odvzemom prostosti; sodišče pa lahko kot stransko kazen izreče tudi zaplembo te nepremičnine.

117. člen

Za razsojo o kaznivih dejanjih po 111. členu je pristojno okrožno sodišče, za razsojo kaznivih dejanj po 112., 113., 114., 115. in 116. členu pa so pristojna okrajna sodišča.

VIII. Prehodne in končne določbe

118. člen

Sedanje kmetijske zadružne organizacije morajo v osmih mesecih, potem ko dobi ta zakon veljavo, prikrojiti pravila njegovim določbam. Sklep o spremembi pravil sprejme v tem primeru z večino glasov zadružni zbor, na katerem je navzočih najmanj polovica zadružnikov.

Pristojni državni organ izda odločbo o likvidaciji zadružne organizacije, ki se ne ravna po določbah prejšnjega odstavka. Čisto premoženje, ki ostane po likvidaciji, se prenese v last tiste zadružne organizacije, ki jo določi republiški minister za kmetijstvo.

Če premoženje zadružne organizacije, ki pride v likvidacijo, ne zadostuje za ponavnavo njenih obveznosti, se terjatve upnikov poravnajo po posebnih predpisih.

119. člen

Ko dobi ta zakon veljavo, prenehajo veljati vse določbe temeljnega zakona o zadrugah z dne 18. julija 1946, ki se tičejo kmetijskih nabavljalnih in prodajnih, kmetijskih proizvajalnih in predelovalnih zadrug in kmečkih obdelovalnih zadrug in njihovih zvez.

120. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«.

U. št. 584.

Beograd, 6. junija 1949.

Predsedij ljudske skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije

Predsednik: dr. Ivan Ribar s. r. Sekretar: **Mile Peruničić s. r.**

Nabirajte polže!

Polži so v inozemstvu zelo iskani kot posebnost v prehrani. Ker si z njimi za našo skupnost lahko zagotovimo devize, smo organizirali množično vzrejo polžev. Polže nabiramo celo leto. Tudi sedaj pri košnji v juliju in avgustu se polži nabirajo po travnikih, košenicah in robovih gozdov. Priden zbiralec jih lahko nabere okoli 50—100 kg dnevno. Kmetijske zadruge in odkupna podjetja jih plačujejo po 7 din za 1 kg. Zbrane polže pošiljajo zbiralnice ali pa nabiralnice same na sledeča najbljižja drž. posestva, kjer so organizirana vzrejevališča polžev: Drž. posestvo Črnelo, žel. postaja Jarše, Žovnek, žel. postaja Polzela, Orehek, žel. postaja Prestranek, **Beltinci, žel. postaja Beltinci,** Podvin, žel. postaja Radovljica, Mahovnik, žel. postaja Kočevje, **Marenberg, žel. postaja Vuhred.** Zadruge naj zahtevajo od navedenih posestev zaboje za pošiljanje polžev. Če jih pošljejo v svojih zabojih, jim posestva te na zahtevo tudi vrnejo. V vzrejevališčih se polži krmijo. V jeseni, ko se polži zaližejo, so godni za izvoz.

Zbirajte samo velike, sive vrtne polže (Helix pomatia). Ne zbirajte malih črnih, belih, rdečih in drugih polžev, ker take ne prevzamejo zbiralnice.

Nabiranje polžev je dober vir dohodkov za vsakega zbiralca. Zato ponovno pozivamo vse, ki imajo le količkaj prilike, posebno pionirje, da sedaj po košnji zberejo čim več polžev.

Še prav posebno pozivamo vodstva pionirskih počitniških kolonij, da organizirajo nabiranje polžev.

Nabirajte polže — s tem koristite sebi in skupnosti!

Ministrstvo za kmetijstvo LRS

Dopisujte v „Naše delo"

Fizkultura

Pričele so se prve kvalifikacijske tekme za vstop v slovensko ligo

SD DRAVA : SD TEKSTILEC (Tržič) 4:1 (2:0)

Za prvo kvalifikacijsko tekmo med SD Dravo in SD Tekstilcem iz Tržiča, ki je soodločala pri vstopu v slovensko ligo, je vladalo med Ptujčani veliko zanimanje. Gledalci, okrog 1500 po številu, so prihajali na igrišče že dolgo pred začetkom igre, najnestrpnejši izmed njih pa so že ob 14. uri prisostvovali prvenstveni tekmi med pionirji SD Drave in pionirji iz Rač, ki se je končala z rezultatom 4:0 za domače moštvo. Točno ob 14.55 sta se predstavili moštvi v naslednjih postavah: Drava: Širec, Serdinšek, Berlič, Gajzer, Gajzer II, Strehar, Širec II, Repič, Hanzl, Širec III in Kolšek. SD Tekstilec: Magister, Peternik, Količnik, Husner, Dornik, Kokalj, Rakotner, Zikojevič, Aler, Prišlkojevič in Jakopič.

Igra se je pričela z dobro kombiniranim napadom gostov, ki pa ni dosegel zaželjenega uspeha. Obramba Drave s Serdinšekom, Berličem in vratarjem Širecom je bila na mestu in je brez težave odbila napad Tekstilcev. Gostje so igrali hiter in efekten nogomet, vendar pa, kakor smo že v naslednjih minutah igre videli, še daleč niso bili kos odlično razpoloženim igralcem Drave, ki so kmalu prevzeli iniciativo.

Nekaj dobro plasiranih strelov Berliča in Šireca je vratar Tekstilca, ki je v ostalem rešil marsikatero nevarno situacijo, odlično branil. V 15. minuti je Drava po roki v kazenskem prostoru streljala enajstmetrovko. Tržičani so postavili »zid« in gol ni uspel. Sedaj so igralci Tekstilca s podvojeno silo napadli vrata Drave. Toda prodori so bili redki in kratkotrajni. Težišče igre je bilo še vedno na polovici Tekstilca. Premoč domačega moštva je prišla do izraza v 25. minuti v obliki gola, ki ga je ostro streljal Berlič. Drava sedaj ni več odnehala z napadi. V 31. minuti je Berlič izrabil ugodno priliko pred nasprotnimi vrati. Nastala je »gužva« in zopet gol, streljal ga je ponovno Berlič, ki je bil poleg Šireca III najboljši igralec na zelenem polju Drave. Vratar Tekstilca je imel še dalje veliko dela. Branil je dobro in navdušeni gledalci so ga večkrat pohvalili z obilnim aplavzom. Njegovo moštvo je nekajkrat prodrlo do vrat Drave, vendar vselej brez uspeha. Polčas se je zaključil z rezultatom 2:0 v korist SD Drave. Igra prvega polčasa je bila izredno zanimiva, pozicijsko bogata in izredno ostra, včasih celo surova, in je bil sodnik Presinger iz Celja prisiljen večkrat opomniti nekatere igralce obeh moštev.

V drugem polčasu se je tekma nadaljevala v znamenju stalnih napadov domačega moštva na nasprotnikova vrata. Že v 7. minuti se je Širecu III nudila dobra priložnost, ki jo je tudi takoj realiziral in spremenil v gol. Tekstilec je tudi v drugem polčasu igral lepo in požrtvovalno, navzlic dejstvu, da je bil rezultat 3:0 za Dravo. V 17. minuti so se igralci Tekstilca nenadoma zbrali in po nekaterih posrečenih kombinacijah je bila žoga nenadoma pred vrati Drave. Preden so se gledalci preorientirali na nov položaj, je bila žoga tudi že v mreži. Toda tudi ta podvig je bil prehodnega značaja.

V 17. minuti je Širec III plasiral žogo izredno lepo neubranljivo v levi gornji kot ter s tem postavil končni rezultat. Po tem je izgledalo, da so moči nasprotnikov nekoliko popustile. Igra je postala enakovredna, se proti koncu še enkrat razživela ter se nato zaključila z obstoječim rezultatom.

Ptujčanom se bo v 19 kvalifikacijskih tekmah, ki se bodo odigrale deloma na domačem igrišču, deloma pa drugje in ki bodo odločile, če pride Drava v slovensko ligo, nudila prilika, da si ogledajo nekaj res kvalitetnih tekem in tako spoznajo vse lepote in vrline te zanimive panoge fizkulture. V. K.

Tekme v odbojki v Strnišču

Dne 14. julija 1949 sta se na igrišču Tovarne aluminija v Strnišču pomerili domači moštvi »Gradis-a« in »Tovarne« v odbojki.

V zelo lepi in zanimivi igri sta moštvi pokazali svoje znanje in rezultate dela na tem polju. Igrano je bilo pet setov, od katerih je dobil »Gradis« štiri in tovarna enega. Zmagalo je moštvo »Gradis-a« s sledečimi rezultati 15:9, 15:12, 12:15, 15:12 in 15:10.

Dasiravno je dana možnost tovarniškemu moštvu, da zaradi ugodnejšega delovnega časa lahko več trenira, ni pokazal v tej igri pravih rezultatov treninga. Igralci »Gradis-ovega« moštva so s požrtvovalno in tehnično skladno kombinacijo podali res lepo igro in zasluženo zmagali. V bodoče bi bil zaželjen boljši sodnik.

Moštvo so sestavljali sledeči tovariši: »Gradis«: Janžekovič Lado, Trop Maks, Petek Janko, Pišek Zvonko, Kumer Ivan in Šušterič Uroš.

»Tovarna aluminija«: Janžekovič Alojz, Berlič Marjan, Hojnik Franc, Brenčič Ivo, Klančnik Mirko in Kostanjevec Zvonko.

Kolesarske dirke v Prekmurju

Kolesarski klub »Prekmurje« je priredil preteklo nedeljo ob priliki tekme koscev v vasi Bakovici kolesarske dirke. Kljub deževnemu vremenu se je dirk udeležilo 30 kolesarjev, med njimi je bilo več članov ljubljanskega Železničarja. Dirkam je prisostvovalo več sto navdušenih gledalcev.

Kot prvi so startali mlajši pionirji na 1400 m dolgi progi. Zmagal je Fras Alojz pred Zver Maričko (oba iz Trnja). Med starejšimi pionirji pa je bil prvi Koter iz Beltincev. Pri mladincih na 4,2 km je zmagal Virag iz Beltincev v času 8,29 minut, pred Klembasom (Žel.) in Erjavcem iz Bratoncev. Mladinci-turisti so tekmovali na 8,4 km dolgi progi. Zmagali so Ljubljančani Vidmar, Prelesnik in Nastran, s časom 16 minut, 3. Kocbek iz Ljutomera itd. Pri članih-turistih (14 km) sta zmagala Pogačnik in Kozlevčar (Žel.) pred domačimi tekmovalci Zorkom, Miheličem itd.

Novi domači cestni električni voz

Nov tip električnih cestnih vozov, katere maketo so delavci zagrebške električne cestne železnice nosili na prvomajski povorki, sedaj izdelujejo v njihovih delavnicah kot izvenplansko darilo v naši prvi petletki.

Nov cestni električni voz bo primernejši od dosedanjih posebno na bregovitih terenih. S pomočjo elektromagnetne zavore ob tračnicah, bo voz obstal na mestu brez dolgega drsanja. Konstruktorji delajo na dušenju zvoka, tako da bo novi voz manj ropotal.

Zadružne jame za kisanje krme

Pri nas so za kisanje krme običajni silosi iz betona. Danes je takšna gradnja neprikladna, ker primanjkuje materiala, poleg tega pa je precej draga. Končno pa, zakaj bi gradili drage betonske silose, ko s lahko enostavno in poceni napravimo jamo za siliranje, ki nam bo prav tako odgovarjala kot betonski silos.

Osnovni pogoj za dober silos je v tem, da so stene nepropustne za vodo in zrak. Če imamo kakršno koli jamo z nepropustnimi stenami, ustreza vsem zahtevam pravilnega silosa, pa naj bo zgrajena iz kakršnega koli materiala.

Takšne jame za kisanje krme bomo gradili predvsem iz materiala, ki je gospodarstvu na razpolago in je najcenejši in najprikladnejši.

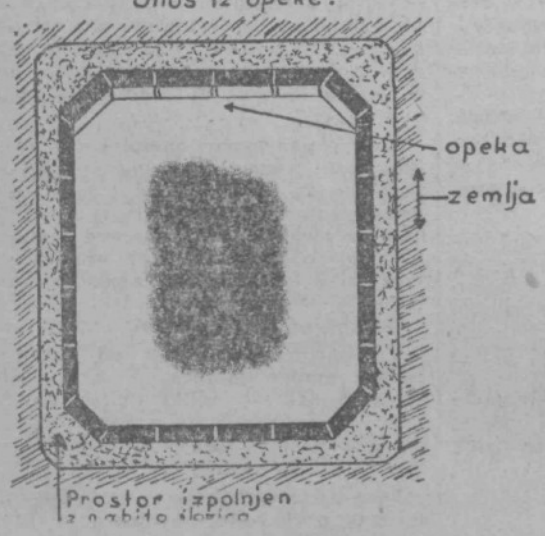

1. Najboljši in za naše prilike najcenejši silos je **navadna jama v zemlji.** Ako bomo izkopali jamo v zemlji iz težke ilovice, je kaj lahko napraviti stene nepropustne. Najprej napravimo gladke stene z ostro lopato ali drugim pripravnim rezilom; nato nabijemo stene z batom, ki ima prav gladko ploskev. S tem smo zamašili in zaprli morebitne kanale in luknjice v stene. Dobro je, ako še stene namažemo z gneteno ilovico.

Teže napravimo nepropustne stene jamam tam, kjer je zemlja peščena in propustna. Tu si bomo pomagali na različne načine:

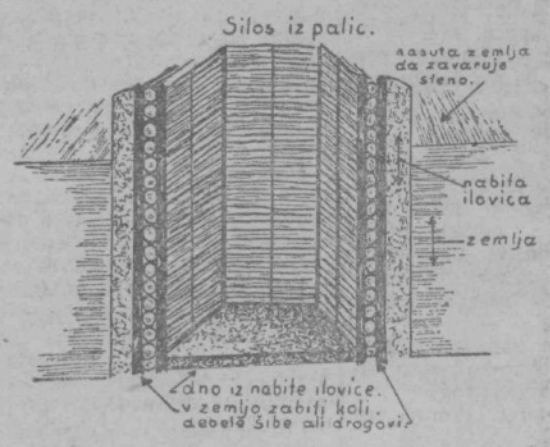

2. **Stene jame bomo obložili z opeko,** za malto, ki veže opeko, lahko porabimo gneteno ilovico.

3. **Stene jame spletemo iz šib.** V razdalji 10 do 20 cm od sten jame zabijemo kole, ki so med seboj oddaljeni približno 30 cm. Te kole opletemo s šibami, tako da napravimo v jami nekak pleten koš. V prostor med stenami jame in košem nabijemo gneteno ilovico. Ko nabijamo ilovico, moramo stene koša od znotraj podpreti.

4. **Stene jame napravimo iz palic.** Ob stene jame zabijemo po dva droga, med nju pa položimo v vodoravni legi paličice al tanjše drogove, ki se dobro prilegajo drug na drugega. V prostor med steno jame in te drogove nabijemo ilovico. Vogale takšne jame obložimo z opeko ali ilovico, da jih tako zaokrožimo.

5. **Stene jame napravimo iz desk.** V jamo tik ob steni zabijemo kole, nanje pa pribijemo deske; deske so lahko tudi tanke, važno je le, da se dobro prilegajo druga ob drugo, to je, da med njimi ni odprtin; zato morajo biti dobro strugane. V prostor med zemljo in deskami nabijemo gneteno ilovico.

Iz desk pa lahko napravimo tudi okroglo silosno jamo, kar je prav priporočljivo. V tem primeru pritrdimo na pripravljen železni ali leseni

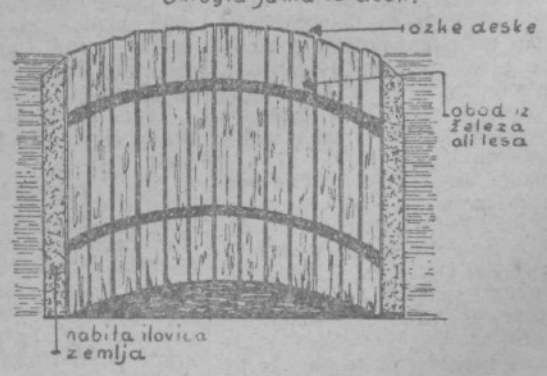

obod ozke deske, ki stojijo navpično. Deske morajo biti na obeh robeh pravilno stružene, da so ob stiku nepropustne.

6. **Stene jame napravimo iz kamenja.** Namesto opeke uporabimo za gradnjo sten kamenje. Pri tem je treba paziti, da bodo stene močne in nepropustne, na notranji strani pa čim bolj gladke.

7. **Nadzemni silosi.** V krajih, kjer je talna voda visoka, ni mogoče napraviti silosnih jam, ker bi voda uhajala v jamo in uničila silažo. V tem primeru napravimo silos nad zemljo.

V zemljo skopljemo jamo globoko do 20 cm s položnimi stenami. Nad stenami jame napravimo nasip v primerni višini, kolikor pač imamo na razpolago zemlje. Notranje stene nasipa so iz nabite ilovice. V ta prostor nabijemo drobno zrezano silažo. Pri tem je izredno važno, da silažo čim bolj stlačimo. Silažo moramo nad jamo zvrhati. Dobro stlačeno silažo nato pokrijemo s plevami v višini 20 do 30 cm, na pleve pa nasujemo in dobro stlačimo do ½ m debelo plast gnjetene ilovice. Zaradi težkega pokrova se bo silaža v nekaj dneh sesedla in na pokrovu bodo nastale razpoke. Te moramo sproti zamazati. Končno pokrijemo jamo še s slamo, škopom, koruznico ali deskami, da se deževnica bolje odteka. Ob strani jame pa napravimo jarke za odtok vode.

Nadzemne silose pa lahko napravimo tudi iz opeke, šib ali kamenja, važno je samo, da so stene dovolj močne, da bodo zdržale pritisk, ki ga bo povzročala stlačena silaža.

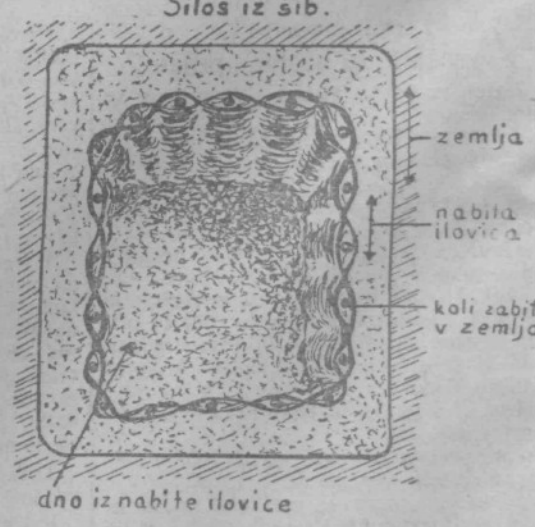

Splošna navodila za gradnjo silosnih jam

V vsakem primeru moramo napraviti jamo za kisanje na vzvišenem mestu, tako da ne more zaliti silaže voda ob priliki večjega naliva. V jamo ne sme nikdar prodirati talna voda. Dno jame moramo prav tako napraviti iz nabite ilovice, ker tudi dno mora biti nepropustno. Najbolj prikladne so okrogle jame, ker v vogalih se navadno silaža pokvari, ker je ne moremo dovolj stlačiti. V vsakem primeru moramo vogale po možnosti zaokrožiti.

Ako ima posestvo veliko živine, je bolj priporočljivo napraviti več manjših jam, kot pa samo eno ali dve veliki. Manjše jame lažje napolnimo v kratkem času in ko silažo krmimo, se v manjših jamah manj kvari.

Na odraslo govedo potrebujemo 4 do 5 m³ prostornine, na mlado govedo pa 2 do 3 m³.

Ing. Grajf Anton

Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Vrabl Jože. — Naslov uredništva NAŠE DELO Ptuj — Tisk Mariborske tiskarne